

3. Петрова І. В. Проектування в соціально-культурній сфері: Навчальний посібник. К.: Вид-во КНУКіМ, 2007. 372 с.

УДК 373.3.015.31- 052:17.022.1(043.3)

ТОВКАНЕЦЬ Г.В., СУХАРЬ А. О.,
Мукачівський державний університет

ЗАВДАННЯ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Успішність роботи вчителя початкової школи із розв'язання соціально-педагогічних проблем морального виховання у взаємозв'язку з духовним становленням особистості молодшого школяра в умовах Нової української школи є надзвичайно актуальним.

Концепція Нової української школи засвідчує, що потужну державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих, патріотів з активною позицією, які будуть діяти згідно з морально-етичними принципами і здатними приймати відповідальні рішення та які будуть поважати гідність і права людини [3]. Зрозуміло, що в такому ракурсі в початковій школі важливе значення має моральне виховання.

У педагогічному доробку класичної вітчизняної педагогіки маємо численні напрацювання стосовно означеної проблеми (І. Бех, О. Духнович, А.Макаренко, С. Русова, В. Сухомлинський). Проблемам морально-релігійного виховання особистості присвячені праці таких науковців, як С. Гончаренко, М.Євтух, О. Каневська, Так, С. Гончаренко трактує поняття «моральне виховання» як цілеспрямоване формування моральної свідомості, розвиток морального почуття та формування звичок і навичок моральної поведінки людини відповідно до певної ідеології. За словами автора, моральне виховання починається насамперед у сім'ї і продовжується в дошкільних навчальних закладах. Основними методами морального виховання автор вважав переконання, привчання і заохочення. Він стверджував, що цей вид виховання базується на національній свідомості й розвивається шляхом засвоєння національних традицій, багатой духовної культури народу, тих моральних норм і якостей, що є регуляторами взаємовідносин у суспільстві. Як стверджує С.Гончаренко, важливим фактором у справі морального виховання молодших школярів є формування таких понять, як любов до батьків і Батьківщини, готовність захищати слабких і піклуватися про молодших [1, с. 216].

У формуванні особистості молодшого школяра, з точки зору С.Рубінштейна, особливе місце займає питання розвитку моральних якостей, які стають основою поведінки. У цьому віці дитина не тільки пізнає сутність моральних категорій, а й вчиться оцінювати їх знання у вчинках і діях навколишніх, власних вчинках [4].

Про ефективність процесу морального виховання свідчить моральний розвиток або вихованість дитини. Саме вихованість є найважливішою характеристикою особистості, яка неподільно пов'язана з усіма її аспектами, відображає ступінь її всебічності та гармонійності. Моральна вихованість – стрижневе утворення особистості учня, яке будучи доведене до необхідного рівня стає фундаментом для розвитку всіх інших її сторін. Людина не може жити й працювати повноцінно, не дотримуючись відповідних норм і правил моралі, встановлених суспільством [2, с. 48].

Робота школи з питань морального виховання реалізується через виховну систему, систему диспутів, бесід, конференцій, творчих звітів та конкурсів, систему додаткової освіти: гуртки, клуби і секції; екскурсії, поїздки, відвідування театрів, музеїв, проектну діяльність, колективні творчі справи; роботу бібліотеки, шкільного музею тощо. Необхідна ланка в процесі морального виховання – моральне просвітництво, мета якого – повідомити дитині сукупність знань про моральні принципи і норми суспільства, якими вона повинна оволодіти. Усвідомлення і переживання моральних принципів і норм прямо пов'язане з усвідомленням зразків моральної поведінки і сприяє формуванню моральних оцінок і вчинків.

Стрижнем виховання, що визначає моральний і духовний розвиток особистості в молодшому шкільному віці, є формування гуманістичного ставлення і взаємин дітей, опора на почуття, емоційну чуйність. У початкових класах у молодших школярів інтенсивно розвиваються моральні почуття – товариство, взаємодопомога, відповідальність за клас, незадоволення за будь-якої несправедливості. Вони прагнуть діяти у відповідності з тими вимогами, які пред'являють їм дорослі. Саме на цьому етапі на школу покладається відповідальність знайти адекватні способи організації виховної роботи, що дозволяють інтенсивно розвивати духовно-моральні почуття дітей, робити вчинки відповідно до тих вимог, які висувають школярам дорослі. Педагогічний зміст роботи по становленню особистості молодшого школяра полягає в тому, щоб допомагати йому просуватися від елементарних навичок поведінки до більш високого рівня, де потрібні самостійність ухвалення рішення і моральний вибір. Успішність даного виду діяльності у формуванні духовно-моральних якостей школяра залежить від грамотності педагога, розмаїтості застосовуваних ним методів і емоційному відгуку дітей.

Досвід морального виховання школярів, що базується на таких основних принципах українського суспільства, як повага до особистості, її прав, до її самостійного і багаторічного досвіду практичної реалізації принципів демократії і гуманізму в моральному вихованні, має важливе значення для процесу гуманізації і демократизації освіти України.

Література

1. Гончаренко, С. У. Український педагогічний словник / Семен Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – 376 с
2. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pnpu.edu.ua/ua/files/vr/knpvdm16062015.doc>

3. Нова Українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf

4. Рубинштейн С.Л. Психолого-педагогические проблемы нравственного воспитания школьников / С.Л. Рубинштейн - М., «Просвещение», 1981.- 427 с.

5. Сухомлинский В. О. Нравственный идеал молодого поколения / В.О. Сухомлинский. – Москва: Просвещение, 1972. – 152 с.

УДК 371.13

ТОВКАНЕЦЬ Г.В., КИРЛИК О. В.,
Мукачівський державний університет

ІНОЗЕМНА МОВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ВИМОГИ ЧАСУ

У документі Ради Європи «Компетентності для культури демократії – Живемо разом як рівноправні громадяни в культурно багатоманітному демократичному суспільстві» поняття «компетентність» пояснюється як здатність мобілізувати й застосувати відповідні цінності, ставлення, навички, знання та/або розуміння, щоб ефективно та належним чином відповідати на запити, виклики й виявляти можливості, які з'являються в демократичних і міжкультурних ситуаціях.

Враховуючи вікову особливість молодшого школяра, а також важливу роль початкової школи як «стартового майданчика» для того, щоб задати правильний орієнтир не тільки в навчальній діяльності, а й в особистісному розвитку, учителю бажано використовувати систему змістовної оцінки, яка на етапі 1 класу має включати обов'язкових два компоненти у відповідності до основних вимог Державного стандарту є доброзичливе ставлення до учня як до особистості та позитивне ставлення до зусиль учня, спрямованих на розв'язання задачі навіть якщо ці зусилля не дали позитивного результату [1].

Метою початкового етапу вивчення іноземної мови є формування умінь спілкуватися іноземною мовою з урахуванням мовних можливостей і потреб молодших школярів [2; 3]. Саме на початковому етапі оволодіння іноземною мовою дуже важливо показати учням практичне застосування їх знань, умінь і навичок. Поза мовного оточення недостатньо наситити урок різноманітними вправами, важливо надати учням можливість мислити, вирішувати будь-які проблеми, які породжують думки, розмірковувати над можливими шляхами вирішення цих проблем

Актуальними методами і прийомами згідно «Методичних рекомендацій для вчителів на 2018-2019 навчальний рік. Іноземні мови» в сучасній початковій школі є [1]:

– навчання через прямий життєвий досвід, через зображення учнем за допомогою пантоміми того, що він говорить або чує;

– метод розповідання історій, що надає можливість для «занурення» дітей в іншомовну атмосферу, для ознайомлення зі світом, виробляє звичку до



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>